

พลังคนโคราช ร่วมอนุรักษ์ สถานีรถไฟเก่า

โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ภายใต้การกำกับดูแลการก่อสร้างของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) โดยเฉพาะเส้นทางชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น (อ่านต่อหน้า 11)

ต่อจากหน้า 1

ระยะทาง 187 กิโลเมตร จัดเป็นเส้นทางแรกของการดำเนินโครงการรถไฟทางคู่ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย (2558-2565) ตามแผนงานที่ 1 เกี่ยวกับการพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง โดยมีบริษัทเอกชนอย่างกิจการร่วมค้าซีเคซีเอช ประกอบด้วย บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน) และบริษัท ช.ทวีก่อสร้าง จำกัด รับเหมาก่อสร้างโครงการเชื่อมโยงเส้นทางด้านบนและด้านล่างของ

ประเทศเข้าหากัน ช่วยให้การเดินทางสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น ใช้ระยะเวลาก่อสร้าง 3 ปี หรือเสร็จทันตามกำหนดการช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2562

ในรายละเอียดจะเป็นการก่อสร้างทางรถไฟใหม่เพิ่มอีก 1 ทาง ขนานไปกับเส้นทางรถไฟเดิม มีสถานีรับ-ส่ง ผู้โดยสาร รวม 19 แห่ง สถานีย่านเก็บกองและขนถ่ายสินค้าคู่สินค้ารวม 3 แห่ง ในกรอบวงเงิน 26,007.20 ล้านบาท

เมื่อกล่าวถึงการก่อสร้างช่วงแรกจากสถานีรถไฟบ้านเกาะ อ.เมือง ถึงสถานีรถไฟเมืองคง อ.คง จ.นครราชสีมา รวมระยะทาง

50 กม. ทาง รฟท.ขานรับนโยบายของ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่มีการเร่งรัดเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้รถไฟทางคู่ ภายในปี 2560 ก่อน

สำหรับเส้นทางและที่ตั้งของสถานีรถไฟเดิมอยู่ในเขตเมืองของ จ.นครราชสีมา เป็นย่านการค้าสำคัญ มีความจำเป็นต้องรื้อถอนสถานีรถไฟเดิม ส่วนใหญ่มีอายุกว่า 60 ปี และเพื่อความปลอดภัยและความรวดเร็วในการเดินทาง จำเป็นต้องยกเลิกจุดตัดข้ามทางรถไฟที่ใช้เครื่องกั้นทั้งแบบใช้มนุษย์ควบคุมและอัตโนมัติ กำหนดเป็นรูปแบบก่อสร้างทางต่างระดับหรือสะพานข้ามทางรถไฟแทน ทำให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตระหว่างชุมชนและร้านค้าและที่พักอาศัย

ทั้งหมดถูกระงับการต่อสัญญาเช่า เพื่อรื้อรฟท.เวนคืนที่ดินในอนาคต

ในพื้นที่ จ.นครราชสีมา มีสถานีรถไฟเก่าตั้งอยู่ในเส้นทางรวม 10 แห่ง ล่าสุด ผู้รับเหมาได้รื้อถอนอาคารสถานีบ้านเกาะ อ.เมือง มะค่า และพลสงคราม อ.โนนสูง รวม 3 แห่ง

คงเหลืออาคารสถานีหนองแมว โนนสูง บ้านดงพลอง บ้านดอนใหญ่ เมืองคง โนนทองหลาง และหนองบัวลาย กำหนดการรื้อถอนให้เสร็จสิ้นภายในเดือนพฤษภาคม 2560

มีเช่นนั้นหากโครงการเสร็จไม่ทันตามกำหนด ผู้รับจ้างจะต้องถูกปรับตามสัญญาจ้าง แต่ในขณะเดียวกัน นับเป็นความเสียหายอยู่เช่นกันสำหรับอาคารสถานีรถไฟที่ยังคงตั้งเด่นเป็นสง่าคู่กับการเวลาในสถานีที่เหลืออยู่ บ่งบอกถึงความเป็นมาและความเป็นไปของสถานีกำลังจะเหลือเพียงความทรงจำเล่าให้ลูกหลานชาวโคราชเท่านั้น

วิเชียร จันทร์โณทัย ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา มองเห็นคุณค่าของอาคารเหล่านี้ว่าไม่ควรถูกรื้อถอนทิ้งไปง่ายๆ ควรเก็บไว้ให้เป็นสมบัติชุมชน และเป็นสมบัติชาติที่คงต้องอยู่ต่อไป จึงแจ้งผ่านสื่อและลงหนังสือราชการไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า ทางจังหวัดต้องการอนุรักษ์อาคารสถานีรถไฟเก่าที่เหลืออยู่ไว้เพื่อเป็นการธำรงรักษาสถาปัตยกรรมผังเมืองและมรดกของชาติ

เบื้องต้นได้เสนอขอให้ รฟท.พิจารณาจำหน่ายอาคารสถานีรถไฟไม้ดังกล่าว โดย จ.นครราชสีมา จะเสนอตัวเป็นแกนกลางประสานทุกภาคส่วน ร่วมระดมทุนและดำเนินการทางเทคนิคทางวิชาการในการยกย้ายอาคารไปติดตั้งในพื้นที่ใหม่ที่เหมาะสมตามแนวทาง

ประจักษ์รัฐ

ขณะที่ **อานนท์ เหลืองบริบูรณ์** รักษาการผู้จัดการ รพท. เมื่อทราบเรื่อง ได้แจ้งความจำนงว่า ยินดีอย่างมากที่จะยกตัวอาคารให้จังหวัดไว้ดูแลโดยไม่มี การเรียกเก็บเงินใดๆ

เพียงแต่ทางจังหวัดต้องเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบค่าใช้จ่ายยกตัวอาคารออกไปอยู่ที่ใหม่เอง

ประเมินแล้ว ต้องมีค่าใช้จ่ายตกสถานีละ 1.5 แสนบาท พร้อมกำหนดเงื่อนไขต้องเป็นหน่วยงานราชการหรือองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรมิใช่ภาคเอกชน ในการขอตัวอาคารไว้เป็นสมบัติสาธารณะต่อไป

เมื่อคิดทุกอย่างรวมกันแล้ว ต้องใช้เงินเกือบ 1 ล้านบาท

หากแต่ 1 ล้านบาท ไม่สามารถเทียบได้กับคุณค่าของอาคารเก่าแบบดั้งเดิม จ.นครราชสีมา จึงรับดำเนินการ

วิเชียรเปิดเผยว่า ข้อสรุปจากการประชุมหารือกับนายอำเภอเมือง โนนสูง เมืองคงบัวใหญ่ และบัวลาย รวมทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตามเส้นทางของโครงการ พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ชาวบ้านต่างผูกพันกับสถานีรถไฟค่อนข้างลึกซึ้ง โดยเฉพาะบรรดานักเรียน นักศึกษา และกลุ่มพ่อค้าแม่ขาย รวมทั้งข้าราชการ ต้องใช้บริการรถไฟเป็นประจำ ที่ผ่านมา ทางผู้รับเหมาทางรถไฟวิ่งไปแล้ว 3 สถานี

“ชาวบ้านอยากมีส่วนร่วมต้องการได้อาคารที่เคยเห็นที่เคยสัมผัสกลับคืนมาแม้สภาพอาจไม่เหมือนเดิมแต่ขอให้คืนสภาพเดิมมากที่สุด ดีกว่าปล่อยให้ทิ้งไม่ดำเนินการอะไรเลย จึงร้องขอให้ปรับแนวทางการรื้อถอนเป็นการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมแทน โดยจะพูดคุยกับผู้บริหาร รพท. เพื่อให้ชะลอเวลาไว้ ส่วนสถานีอื่นๆ ที่ยังไม่ถูกรื้อ นายอำเภอและผู้บริหาร อปท. ได้ส่งเจ้าหน้าที่ช่างและผู้เกี่ยวข้องลงพื้นที่ประมาณการราคาขบประมาณ วิธีการดำเนินการที่เหมาะสม และคุ้มค่าที่สุด หากพื้นที่ใดไม่มีศักยภาพด้านงบประมาณ หรือบุคลากรในการเคลื่อนย้ายหรือรื้อสถานี ทางทุกภาคส่วนจะพยายามหาแนวทางช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินการให้

ดีที่สุด” พ่อเมืองสรุปว่า ประมาณสัปดาห์หน้า จะรวบรวมผลการประมาณการ เพื่อนำไปสู่การสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต

ด้าน **วัชรพล จอนเกาะ** นาย กอบต. บ้านเกาะ กล่าวว่า ชาวบ้านผูกพันกับสถานีรถไฟแห่งนี้มาก ผู้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ต้องเคยใช้บริการรถไฟ เนื่องจากยุคก่อน พ.ศ.2520 การสัญจรโดยเฉพาะการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมต้องใช้รถไฟสะดวกที่สุด

“อบต.บ้านเกาะ ทราบข่าวจะมีการรื้ออาคารสถานีเดิมเมื่อช่วงหลังเดือนมกราคมที่ผ่านมา ผมได้ติดต่อสอบถามผู้มีอำนาจใน รพท. โดยส่งหนังสือ แต่ด้วยเงื่อนไขบางอย่างรวมทั้งระยะเวลาที่รับทราบกระชั้นชิดมาก ทำให้เสียโอกาสที่จะอนุรักษ์สถานีเดิมได้ แม้อาคารสถานีเปิดใช้งานเมื่อปี 2498 ได้ถูกรื้อแล้ว ผมสอบถามชาวบ้านต่างเสียชีวิตเนื่องจากเป็นสถานีรถไฟประวัติศาสตร์และผูกพันกับชาวบ้านร่วม 62 ปี ที่ทำได้ คือ อบต. บ้านเกาะ บันทึกภาพถ่ายของอาคารสถานีก่อนจะถูกรื้อ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ เพื่อนำซากอาคารเก่า นำกลับมาสร้างเป็นแลนด์มาร์คใช้พื้นที่ภายในวัดบ้านเกาะ เป็นอนุสรณ์ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และรำลึกถึงประวัติศาสตร์”

ขณะที่ **ไชยวัฒน์ ศิริศรีมังกร** อดีตผู้ใหญ่บ้านมะค่า หมู่ 1 ต.มะค่า อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา กล่าวว่า เมื่อ 30 ปีก่อนในยุคที่เส้นทางคมนาคมทางถนนยังไม่สะดวก บรรยากาศของสถานีรถไฟมะค่าทุกวันจะมีกองเกวียนและเรือบรรทุกสินค้าทั้งข้าวสารและสินค้าเกษตรกรรมจากละแวกใกล้เคียงและเขต อ.พิมาย อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา มาใช้บริการขนส่งด้วยขบวนรถไฟสินค้าไปยังตัวเมืองนครราชสีมา และภาคกลาง สถานีแห่งนี้จึงมีความผูกพันกับชาวบ้าน แต่ปัจจุบันสถานีมะค่าถูกรื้อถอนเหลือเพียงแต่ความทรงจำและภาพถ่ายเก่าๆ เท่านั้น

ส่วน **ประเทศ อุดตมะบูรณ** อดีตนาย

อำเภอบัวใหญ่ จ.นครราชสีมา กล่าวว่า สังคมท้องถิ่นในยุคสมัยกว่า 30 ปีที่ผ่านมา การสัญจรทางถนนยังไม่สะดวกรวมทั้งข้อจำกัดของรถโดยสารประจำทางบริการต่อวันค่อนข้างน้อยมาก สถานีรถไฟถือเป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่และสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ ทุกเช้าตรู่ ข้าราชการ พ่อค้า นักธุรกิจรวมทั้งชาวบ้านนัดพบปะพูดคุย นั่งกินกาแฟ รอซื้อหนังสือพิมพ์หรือยารักษาโรคและสินค้าเบ็ดเตล็ด ใครต้องการสินค้าก็ต้องมารอขบวนรถไฟที่นำสินค้าจากตัวเมืองมาส่งให้กับร้านค้าที่มีคนไทยเชื้อสายจีนเป็นเจ้าของ และชาวบ้านชนสินค้าเกษตรกรรมมารอขบวนรถไฟสินค้าบรรทุกไปขายในตัวเมือง การใช้บริการรถไฟจึงเป็นการโดยสารและขนส่งสาธารณะที่สะดวก ประหยัดที่สุด การรื้อรื้อถอนอาคารสถานีเก่าทำให้ชาวบ้านเสียชีวิตนับไม่ถ้วนกับการดำเนินการเช่นนี้ อบท.และชาวบ้าน ต้องรวมตัวขับเคลื่อนไหว้ทั้งภาคประชาคมและกฎหมาย เพื่อให้ผู้มีอำนาจในบ้านเมืองตระหนักถึงความสำคัญของอาคารสถานีเก่า

บัดนี้สถานีรถไฟเก่าของ จ.นครราชสีมา กำลังจะกลายเป็นศูนย์รวมใจของชาวโคราช

รวมพลังชุมชนและจังหวัดอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ที่เคยรับใช้ประชาชนมากกว่าครึ่งทศวรรษ